

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Folketinget
1240 København K

Dato: 19. december 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Karin Baunsgaard
Sagsnr.: 2014-0032-1242
Dok.: 1131627

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 445 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 2. april 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Mette Frederiksen

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 445 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Vil ministeren redegøre for rækkevidden af udlændingelovens § 42 j, herunder redegøre for begrundelsen for at bestemmelsen ikke bringes i anvendelse i forbindelse med den planlagte anvendelse af Sjælsmark Kaserne til udsendelsescenter?”

Svar:

1. Det følger af udlændingelovens § 42 j, stk. 1, at justitsministeren efter forhandling med vedkommende kommune kan beslutte, at planlovens bestemmelser om region-, kommune- og lokalplaner samt landzonetilladelse ikke finder anvendelse på ejendomme, som Udlændingestyrelsen råder over, og som anvendes til de formål, der er oplyst i bestemmelsens stk. 1, nr. 1-5, herunder asylcentre og faciliteter til brug for varetægtsfængsling og frihedsberøvelse af visse udlændinge.

Efter § 42 j, stk. 2 og 3, kan justitsministeren i forbindelse med beslutninger efter § 42 j, stk. 1, bestemme, at eventuelle region-, kommune- eller lokalplaner suspenderes helt eller delvis for så vidt angår de i § 42 j, stk. 1, nævnte ejendomme, og at Bygningsreglementet af 1995 ikke finder anvendelse ved genanvendelse af eksisterende bygninger til de i § 42 j, stk. 1, angivne formål.

2. Bestemmelsen i udlændingelovens § 42 j blev indsat ved lov nr. 458 af 7. juni 2001 (dengang som udlændingelovens § 42 e). Den foreslåede bestemmelse havde oprindeligt alene til formål at sikre en meget hurtig bygningsmæssig udvidelse af Center Sandholms og Institutionen Ellebæks faciliteter, idet der med samme lovforslag blev indført en udvidet adgang til at frihedsberøve udlændinge, hvorfor der var behov for flere pladser mv.

På grund af den særdeles korte periode fra lovforslagets vedtagelse til ikrafttrædelsen blev det således vurderet, at de nødvendige bygningsmæssige ændringer i Center Sandholm ikke kunne tilvejebringes inden for rimelig tid, hvis planlovens almindelige procedurer for vedtagelse af lokalplaner og landzonetilladelse skulle følges.

Under udvalgsbehandlingen af lovforslaget blev bestemmelsen ved et ændringsforslag fremsat af regeringen efter ønske fra Venstre og Konservativt Folkeparti ændret fra kun at vedrøre Center Sandholm til sin nuværende generelle formulering.

3. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår bl.a., jf. tillægsbetænkning nr. 191 af 30. maj 2001:

”Der foreslås en ændret affattelse af den foreslåede bestemmelse i § 42 e, idet det er fundet bedst stemmende med hensynet til det kommunale selvstyre, at bestemmelsen affattes således, at det ikke fastlægges i udlændingeloven, at Center Sandholm kan anvendes til modtagecenter for nyankomne asylansøgere, indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge, faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36, og administrationsformål, og at bestemmelserne i lov om planlægning om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter lovens § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse på Center Sandholm.

Efter den nu foreslåede affattelse af § 42 e, stk. 1, foreslås det derfor, at indenrigsministeren efter forhandling med vedkommende kommune kan beslutte, at bestemmelserne i lov om planlægning (planloven) om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, (landzonetilladelse) ikke finder anvendelse på ejendomme, som Udlændingestyrelsen råder over, og som anvendes til modtagecenter for nyankomne asylansøgere, indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge, faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36, og administrationsformål.

Suspensionen af planlovens bestemmelser om region-, kommune- og lokalplaner samt om landzonetilladelse vil kun skulle gælde, så længe en ejendom anvendes til de nævnte formål. Hvis ejendommen på et tidspunkt skal anvendes til andre formål, vil planlovens bestemmelser således finde anvendelse på ny.

Det forudsættes, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes, hvor det ikke anses for muligt, at anvendelsen af ejendommen til de nævnte formål inden for rimelig tid kan ske inden for planlovens almindelige rammer.

I sådanne tilfælde skal indenrigsministeren forhandle med vedkommende kommune om den nærmere anvendelse af den pågældende ejendom til de nævnte formål.

Er det ikke muligt gennem forhandlingerne at opnå enighed med kommunen, vil indenrigsministeren herefter i helt særlige tilfælde kunne træffe beslutning om, at bestemmelserne i planloven om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, ikke

finder anvendelse på den pågældende ejendom. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis det viser sig nødvendigt meget hurtigt at tilvejebringe frihedsberøvelsespladser, jf. udlændingelovens § 36.

Det forudsættes endvidere, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes i de – formentlig få – tilfælde, hvor formålet ikke kan nås ved hjælp af de generelle bestemmelser i planloven. Det forudsættes i den forbindelse, at indenrigsministerens beslutninger efter forslaget træffes efter forhandling med miljø- og energiministeren.

Den beskrevne procedure sikrer, at kommunen – og miljø- og energiministeren – medinddrages ved beslutninger om anvendelse af ejendomme til de nævnte formål.

Den foreslåede bestemmelse i § 42 e, stk. 2, indebærer, at indenrigsministeren i forbindelse med beslutninger efter § 42 e, stk. 1, kan bestemme, at eventuelle region-, kommune- eller lokalplaner suspenderes helt eller delvis for så vidt angår de i § 42 e, stk. 1, nævnte ejendomme.

Suspensionen af region-, kommune- og lokalplaner gælder kun, så længe en ejendom rent faktisk anvendes til de nævnte formål.”

4. I forbindelse med behandlingen af lovforslaget besvarede det daværende indenrigsministerium en række spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg om rækkevidden af bestemmelsen. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til besvarelse af spørgsmålene nr. 47, 49 og 53 af 30. maj 2001 (L 191 - bilag 31 og 33), samt besvarelse af spørgsmål nr. 55 af 1. juni 2001 (L 191 – bilag 36).

Af svaret på spørgsmål nr. 47 fremgår bl.a.:

”Det er forudsat i bemærkningerne til ændringsforslaget, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes, hvor det ikke anses for muligt, at anvendelsen af ejendommen til de nævnte formål inden for rimelig tid kan ske inden for planlovens almindelige rammer.

I sådanne tilfælde skal indenrigsministeren forhandle med vedkommende kommune om den nærmere anvendelse af den pågældende ejendom til de nævnte formål.

Er det ikke muligt gennem forhandlingerne at opnå enighed med kommunen, vil indenrigsministeren herefter i helt

særlige tilfælde kunne træffe beslutning om, at bestemmelserne i planloven om region-, kommune- og lokalplaner samt om landzonetilladelse ikke finder anvendelse på den pågældende ejendom.

Det er endvidere forudsat i bemærkningerne til ændringsforslaget, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes i de – formentlig få – tilfælde, hvor formålet ikke kan nås ved hjælp af de generelle bestemmelser i planloven.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 42 e giver således i princippet i helt særlige tilfælde mulighed for at placere et ekstra antal nytilkomne asylsøgere på et asylcenter, som styrelsen i forvejen råder over, hvis de beskrevne forudsætninger er til stede.”

Af svaret på spørgsmål nr. 49 fremgår bl.a.:

”Formålet med den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 e er at sikre en meget hurtig gennemførelse af de bygningsmæssige foranstaltninger, som vil være nødvendige til gennemførelsen af de øvrige foreslåede bestemmelser i lovforslag nr. L 191.

Det bemærkes, at det er forudsat i bemærkningerne til ændringsforslaget, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes i de – formentlig få – tilfælde, hvor formålet ikke kan nås ved hjælp af de generelle bestemmelser i planloven. Herunder hører planlovens § 3”.

Af svaret på spørgsmål nr. 55 fremgår bl.a.:

”Efter ordlyden i § 42 e, stk. 1, omfatter bestemmelsen ejendomme, som Udlændingestyrelsen råder over, og som anvendes til modtagecenter for nyankomne asylansøgere, indkvarteringssted for asylansøgere m.v., jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36, og administrationsformål. Både ejendomme, som Udlændingestyrelsen aktuelt råder over, og ejendomme, som Udlændingestyrelsen fremover får rådighed over, er omfattet af bestemmelsen.”

5. I forbindelse med den planlagte etablering af udrejsecenteret for afviste asylansøgere overvejede Justitsministeriet, om udlændingelovens § 42 j ville kunne anvendes som grundlag for at omdanne Sjælsmark Kasernes ejendomme til udrejsecenter.

Efter en samlet vurdering fandt Justitsministeriet det rigtigst ikke at tage bestemmelsen i udlændingelovens § 42 j i brug i den konkrete sag. Dette skyldes, at der var opstået tvivl om rækkevidden af den nævnte bestemmelse i udlændingeloven. Det blev i den forbindelse vurderet, at det må antages at være en forudsætning for at bringe bestemmelsen i udlændingelovens § 42 j i anvendelse, at Udlændingestyrelsen råder over den pågældende ejendom, og at denne på det relevante tidspunkt anvendes til et af de formål, der fremgår af udlændingelovens § 42 j, stk. 1, nr. 1-5. Det kan hertil oplyses, at indkvartering af asylansøgere på Sjælsmark Kaserne var ophørt den 31. december 2012, og Udlændingestyrelsen havde endnu ikke generhvervet rådigheden over ejendommen, idet der ikke var indgået lejekontrakt med Forsvarsministeriet.

Samtidig vurderede Justitsministeriet, at der var tale om et tilfælde, hvor en rimelig løsning ville kunne nås inden for rammerne af de generelle bestemmelser i planloven, herunder særligt planlovens § 3. På den baggrund blev det besluttet at tage denne bestemmelse i anvendelse. Miljøministeriet har derfor sammen med Justitsministeriet igangsat en proces vedrørende udstedelsen af et landsplandirektiv for Sjælsmark Kaserne med henblik på, at denne kan tages i brug til asylindekvartering efter høringsproces af de berørte kommuner og andre høringsparter.

6. Det kan tilføjes, at daværende justitsminister Morten Bødskov i forbindelse med et samråd den 30. oktober 2013 i Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik orienterede Folketinget om Justitsministeriets beslutning om ikke at tage bestemmelsen i udlændingelovens § 42 j i anvendelse i forhold til Sjælsmark Kaserne.